

නේපාල මාඩ්‍යවාදීයේ සන්නද්ධ අරගලය අතහැර දීමා ආන්ත්‍රිචට එක් වීමට එකග වෙත

Nepalese Maoists agree to abandon armed struggle and join government

දිනාල් ජයසේකර විසිනි
2006 ජූලි 04

අපෝලෝ මස අග දි ගයනේන්දු රජුට පසු බැසීමට බල කළ තිරසර මහජන විරෝධතාවලින් ඉක්තිවිව, ජූනි 16 දා, නේපාල මාඩ්‍යවාදී කොමිෂනිස්ට් පක්ෂය - - සිංහලන්(ඒම්) -- දත් අගමැති ගිරිජා ප්‍රසාද් කොයිරාල විසින් නායකත්වය දෙනු ලබන අන්තර්-වාර ආන්ත්‍රිචට ඇතුළු වීම පිළිබඳ ගිවිසුමකට එකග විය. මෙම තින්දුව, සිය මිලිටරි තිල ඇඳුම් හා ස්වයංශීය රසිනල්, ව්‍යාපාරික ඇඳුම් කට්ටල හා පාර්ලිමේන්තු ආසන වෙනුවෙන් මාරු කර ගන්නා දීර්ශ ගර්ල්ලා සංවිධාන පෝලිමේන්තුව සාමාජිකයන් වීමට යන නේපාල මාඩ්‍යවාදීන්ගේ දේශපාලන බංකාලොත් හාවය ද නේපාලයේ දෙන්ශ්වර පාලනයේ අරුණුදයේ ගැඹුර ද යන දෙකෙහි ම ප්‍රකාශනයකි.

කත්මන්ඩු නුවර පැවති හමුවක දී, කොයිරාල, ප්‍රවත්ත් යන නමින් වඩා ප්‍රසිද්ධ, මාඩ්‍යවාදී නායක පුෂ්ප කම්ල් දාල් සමඟ කරුණු අවකින් යුත් ගිවිසුම අත්සන් කලේ ය. එම සැලසුම යටතේ, සිංහලන් (ඒම්) ඇතුළත් වන හා දැනට කෙටුම්පත් කෙරෙමින් පවත්නා අන්තර්-වාර ව්‍යාපාර ව්‍යවස්ථාව යටතේ ස්ථියාත්මක වනු ඇති අන්තර්-වාර පාලනයකට ඉඩ දෙමින් වත්මන් පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හරිනු ඇත. ලබන වසරේ මැයි වන විට, “ව්‍යවස්ථා සම්ඛාදක මත්වලයක්” සඳහා මැයිවරනයක් පැවැත්වේ. එම මත්වලය නව නිත්‍ය ව්‍යවස්ථාවක් ස්ථාපිත කරනු ඇත.

මාඩ්‍යවාදී නායක ප්‍රවත්ත්, මාධ්‍යවලට අදහස් දක්වන්නා, රට නව දියාවකට යොමු කරන් “මෙතිහාසික තින්දුවක්” ලෙස ගිවිසුම වග වර්නනා කලේ ය. 1996 සිට දරුණු ගර්ල්ලා යුද්ධයක් ගෙන යමින් සිරින සිංහලන් (ඒම්), නේපාලයේ ග්‍රාමීය පුදේශවලින් සැලකිය යුතු කොටසක් පාලනය කරන මලුන්ගේ “මහජන ආන්ත්‍රිච විසුරුවා හැරීමටත් අවසානයයේ සිය ගර්ල්ලා සටන්කරුවන් රටේ මිලිටරිය සමග ඒකාග්‍ර කිරීමටත් එකග වි තිබේ.

කොයිරාල හා ඔහුගේ පක්ෂ හතේ සහායය සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ, මාඩ්‍යවාදීන්ගේ සහයෝගය තිරනාත්මක ය. ව්‍යාපාරික පක්ෂ නාමිකව විරෝධතා ව්‍යාපාරයේ නායකත්වයේ සිටි නමුදු, එයට සහභාගි

වූ බොහෝ අය, 1990 ගනන්වල කුපකට ලෙස දුෂ්චිත හා අස්ථාවර ආන්ත්‍රිච මතකයට නගා ගනීමින්, එම පක්ෂ නායකයන් සම්බන්ධයෙන් ගත්තේ සැක සංකා සහිත ආකල්පයකි. 2002 දී පාර්ලිමේන්තුව අත්හිටවූ ගෙන්දු රජුගේ අත්තනොමතික පාලනයට වෙර කළ අතර ම, විරෝධතාකරුවන්ට, ධනේශ්වර නේපාල කොංග්‍රසයේ ප්‍රධානීය වන කොයිරාල හෝ ඔහුගේ වාම සයයන් වන එක්සන් මාක්ස්වාදී ලෙනින්වාදී නේපාල කොමිෂනිස්ට් පක්ෂය (සිංහලන්-යුම්මිල්ල්) හා එක්සන් වාමාංශික පෙරමුන පිළිබඳ එතරම විශ්වාසයක් තිබුණේ ද තැන.

මාඩ්‍යවාදීන් ආන්ත්‍රිචට ගෙන ඒම මගින්, කොයිරාල රටේ සිවිල් යුද්ධය තාවකාලිකව යටපත් කොට අන්තර්-වාර ආන්ත්‍රිච්වේ විශ්වාසනීයන්වයට වාරුවක් ලබා ගෙන ඇත. ඔහුගේ ස්වදේශීය ඇමති ක්‍රිජ්‍ය ප්‍රසාද් සිත්වාලා මෙසේ ප්‍රකාශ කලේ ය: “රට වත්මන් අරුණුදයෙන් ගොඩ ගතු වස් අඩු කරුණු අවකින් යුත් අවබෝධතාවකට අවතිරන වී ඇත්තෙමු.” වඩා දුර දිග යන ප්‍රජාතන්ත්‍රා හා සමාජ පියවර පිළිබඳ මහජන ඉල්ලීම්, විශ්වාසයෙන් ම විරෝධතා ව්‍යාපාරයට කේන්දු වූ තරුන ජනයා වෙතින් මත වන ඉල්ලීම්, යටපත් කරනු වස්, ආන්ත්‍රිච මාඩ්‍යවාදීන් මත වාරු වීමට යයි.

මුවන්ගේ සියලු රැඩිකල් ප්‍රවිච්‍යානම තිබිය දී ම, මාඩ්‍යවාදීන්ගේ ප්‍රධාන ඉල්ලීම් රජාන්ත්‍රිව අහොසි කිරීම මිස දහවාදය අහොසි කිරීම නොවන බව, ක්‍රිජ්‍යස්ථ දහොස්වර දේශපාලනයැයුකු ලෙස, කොයිරාල හොඳින් දති. පක්ෂය පදනම් වන්නේ, ධනේශ්වර ප්‍රජාතන්ත්‍රාවාදී ආන්ත්‍රිචක්, සමාජවාදී ඉල්ලීම් ඇත අනාගතයට කල් තබන, අත්‍යවශ්‍ය පුරුම අවධියක් ලෙස අවධාරණය කරන, සැලැලින්වාදී අවධි දෙකෙ න්‍යාය මත ය. රජාන්ත්‍රිව හා මිලිටරියේ බලය අහොසි කරනවා වෙනුවට, මාඩ්‍යවාදීයේ මෙම ප්‍රතිගාමී බලවීගයන්ට යලි කාන්ඩ් ගැසීමේ අවස්ථාව ලබා දෙති.

පසු බැසීමට රජු ගත් තින්දුවෙන් පසුව කැපී පෙනෙන නිශ්චල්දතාවකින් සිටි නේපාල හමුදාව, ජූනි 20 දා නිවේදනයක් නිකුත් කරමින්, හමුදාව “මිනිසුන් සාතනය කිරීමට හා නේපාල කාන්තාවන් දුෂ්චිත

කිරීමට් මස අන් කිසිදු කරනවායකට තුළුදුසු බවට ප්‍රචණ්ඩ කළ ප්‍රකාශයකට විරැද්ධත්වය පල කිරීම අපර්හාරී ය. තමන් තව දුරටත් පවත්නා ව්‍යවස්ථාමය ආන්ත්‍රික සෘජු ආදාව යටතේ රටේ ස්වෙරී භාවය, හොමික අඛණ්ඩතාව සහ මහජනතාවගේ ආත්ම ගෞරවය ආරක්ෂා කිරීමට කැප වන් බව එය ප්‍රකාශ කළේ ය. එදින ම, හමුදා මූලස්ථානය රසිගල්, වෙඩි උන්ඩ, පුපුරන ද්‍රව්‍ය, උපාංග භා අමතර කොටස්, සන්නද්ධ රථ, ටැකි, හෙලිකොප්ටර් සහ ප්‍රහාරන ගුවන් යානා ඇතුළු තමන් මිල දි ගැනීමට යන දීර්ශ නව අව්‍යාධ ලැයිස්තුවක් ප්‍රකාශයට පත් කළේ ය.

ස්වකීය පරිපාලන ඒකක විසුරුවා හැරීමට හිලව වසයෙන් මාඩ්‍රිඩ්න්ට ලැබේ ඇත්තේ සොච්චරුමකි. මාඩ්‍රිඩ්න්ට ඇමති තනතුරු ලබා දෙනවාට අමතරව, කොයිරාල ආන්ත්‍රිව මැයි මස දි 350ක් පමන වන මාඩ්‍රිඩ් දේශපාලන සිරුකරුවන් තිදහස් කිරීම ඇරුණු අතර ජුනි 12 දා රටේ තුස්ත-විරෝධී තීතිය යටතේ රඳවා සිරින එම සිරුකරුවන්ට එරෙහිව අපුතින් වෙශ්දනා ගොනු නොකරන බවට ද එකග විය. ව්‍යවස්ථා සම්පාදක මන්ඩලය තුළ ආසන සඳහා තරග වැදීමේ අවස්ථාව ද මාඩ්‍රිඩ්න්ට ලැබෙනු ඇත.

වඩාන් ම සංවේදී ගැලුවු නම් කිපිඹන්(ඒම්) ගරිල්ලා සටන්කරුවන් නිරායාධ කිරීම සි. කොයිරාල භා ප්‍රචණ්ඩ විසින් නිකුත් කරන ලද ඒකාබ්දී ප්‍රකාශයට අනුව, * දෙපාර්ශ්වයේ ම ආයුධ කළමනාකරනයට භා නිරික්ෂනයට සහාය වීම* සහ ව්‍යවස්ථා සම්පාදක මන්ඩලය සඳහා පැවැත්වෙන මැතිවරනය නිරික්ෂනය කිරීම පිනිස එක්සත් ජාතියේ සංවිධානයට ආරාධනා කිරීමට දෙපාර්ශ්වය එකග වී තිබේ. විපාර්ශ්වක පක්ෂ භත සමග පසු ගිය නොවැමැබරයේ ඇති කර ගත් ගිවිසුමකට අනුව, මාඩ්‍රිඩ්යේ අවසානයේ නිරායාධ වීමට එකග වූහ.

නව අන්තර-වාර ආන්ත්‍රිවක් තැනු වහාම සිය ගරිල්ලා හමුදාවේ පරම අන දෙන නිලධාරී තනතුරෙන් තමන් ඉවත් වන බව, පසු ගිය සතියේ රුපවාහිනිය සමග පැවති සම්බුද්ධ සාකච්ඡාවක දී ප්‍රචණ්ඩ ප්‍රකාශ කළේ ය. *අපගේ හමුදාව නව අගම්ති යටතට පත් කිරීමට අප සූදානම් ය. එවිට ගරිල්ලා හමුදාව ජාතික හමුදාව බවට පත් වනු ඇති අතර එය තව දුරටත් මාඩ්‍රිඩ් හමුදාව නොවනු ඇත් යැයි ඔහු පැවසී ය. කෙසේ වෙතත්. ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු යාන්ත්‍රිතයක් ප්‍රකාශයට පත් කොට නැති.

සිපිජින්(ඒම්) සාමයට කැප වී ඇතැයි යන්න ප්‍රකාශ කිරීමෙහි ලා ප්‍රචණ්ඩ බොහෝ සෙයින් වෙහෙස මහන්සි වී ඇති. *අප යැයි යුද්ධයට යන්නේ නැති.* යැයි ඔහු පසු ගිය සතියේ ඒවාලි ප්‍රවාහිනී සේවයට පැවසී ය. මැයි මස සටන් විරාමය ඇරුණුනාට පසුව සිය සටන්කරුවන් පුද්ගලයන් නව දෙනෙකු මරා දමා ඇති

බවට එක්සත් ජාතියේ සංවිධානය කරන වෙශ්දනාව ඔහු ප්‍රකික්ෂේප කළේ ය. මාඩ්‍රිඩ් නායකයා අවධාරණය කළේ, එවන් එක සාතනයක් පමනක් සිදු වී ඇති අතර එය සිදු කළ තැනැත්තාට ප්‍රසිද්ධියේ දඩුවම් දුන් බව දි.

මාඩ්‍රිඩ් රජාන්ත්‍රි කුමය සම්පූර්ණයෙන් ම අහොසි කරන ලෙස ඉල්ලා සියෝන් දෙපාර්ශ්වය සම්භාන්ත්‍රි ව්‍යවස්ථාවකට එකග වූ බවක් කරනු අවේ ගිවිසුමේ සඳහන් නොවේ. ගයන්න්ද රුපුගේ ක්‍රියාවන් සම්බන්ධයෙන් පැන නැගී මහජන වෙරය යටත් කිරීමේ ප්‍රයත්නයක් ලෙස, හමුදාව මත පවත්නා පාලනය, නෙතික මුක්තිය, බදුවලින් නිදහස් වීම භා නව නීති සම්බන්ධයෙන් පවත්නා නිශේෂ බලය ඇතුළු රුපුට පෙර පැවති බලතල භා වරප්‍රසාද අහිමි කිරීමට නේපාල ආන්ත්‍රිවට බල කෙරුනි. කෙසේ වෙතත්, රාජ්‍ය යන්ත්‍රයේ තීරණාත්මක කඩ ඇතායක් ලෙස පවතින රජාන්ත්‍රිව අහොසි කිරීමට ආන්ත්‍රිව පියවර ගත්තේ නැති.

තමන්ට අවකාශ වන්නේ වාරිතුනුකුල තනතුරක් ලෙස රුපු ද අන්තර්ගත කර ගත් ව්‍යවස්ථාමය රජාන්ත්‍රිවක් ස්ථාපිත කිරීම ය යන්න කොයිරාල දිනටමත් අගවා ඇති. ජුනි 14 දා විරාවනගර්හි පැවති ස්වකීය නේපාල කොංග්‍රස් පක්ෂයේ හමුවක් අමතමින් ඔහු මෙසේ අනතුරු ඇගවී ය: “රුපුට පැවතිමේ අවකාශයක් නොදුන හොත් එය හායානක තත්ත්වයක් නිර්මානය කළ හැකි ය.”

කොයිරාලගේ ප්‍රකාශය ශිෂ්‍යයන්ගේ විරෝධතා ඇව්වීමට වහාම තුවු දුනි. ජුනි 16 දා ශිෂ්‍යයේ, රජාන්ත්‍රිව දිගටම තබා ගැනීම පිළිබඳ කොයිරාලගේ යෝජනාවට විරෝධය පල කරනු පිනිස, රජාන්ත්‍රිව හෙලා දිකින ධජවා ගෙන රුපුගේ පියයන් පුදුස්සමින්, කත්මන්ත්‍රි තුවර විශ්වේෂාල දෙකකට කඩා වැශ්‍යනි. සිපිජින්(ඒම්) ගිනිකොනදිග නේපාලයේ රැලියක් භා වීදි රසවීම් පැවැත්ත්වූ අතර පක්ෂයේ සාම ලේකම් කාර්යාලය කොයිරාලගේ ප්‍රකාශයේ වගකීම් විරහිත් යැයි විවේචනය කරමින් නිවේදනයක් නිකුත් කළේ ය. කෙසේ වෙතත්, නව ව්‍යවස්ථාවක් සඳහා පවත්නා ජන මත විවාරනයේ දී රජාන්ත්‍රිව දිගට ම පවත්වා ගෙන යාමට එකග වන ප්‍රතිඵලයක් ලැබුන හොත් තම පක්ෂය එය පිළිගන්නා බව ප්‍රචණ්ඩ දැනටමත් අගවා ඇති.

මාඩ්‍රිඩ් කරිල්ලේ ප්‍රහවය

සිපිජින්(ඒම්) සංවිධානයේ ප්‍රහවය පවතින්නේ, කළින් අත්තනොම්තික පාලනයක් ගෙන ගොස් තිබු එකල සිටි රුපුට, සීමිත සහන දීමට බල කෙරනු, 1990 මහජන විරෝධතා ව්‍යාපාරය තුළ ය. විරෝධතා ව්‍යාපාරයේ කොටස්, රුපු අත බොහෝ බලතල තබා ගත් ව්‍යවස්ථාවකට එකග වීමට ප්‍රධාන පක්ෂ ගත්

තින්දුවට සතුරු වූ අතර, 1991 දී ප්‍රථම අගමැති ලෙස තේරී පත් වූ කොයිරාල සම්බන්ධයෙන් විවෘතව ම අවශ්‍ය සහගත වූහ.

මොඩාන් බිකුම් විසින් අරණින ලද මාධ්‍යවාදී ප්‍රවනතාවක් සැටුලින්වාදී තේරාල කොමියුතිස්ට් පක්ෂයෙන් (සිපිඥින්) හේද විය. නිර්මාල් ලාමා එක්සත් මහජන පෙරමුන (යුපිඥින්) පිහිටු වූ අතර එය 1991 මැතිවරනය තරග කොට ආසන 9ක් දිනා ගති. ඒ අතර ප්‍රවන්ඩ ද විය. තුන් වසරක් ඇවැමෙන් 1994 මැයි මස, ප්‍රවන්ඩ වතා වූ කන්ඩායමක් යුපිඥින් වෙතින් හේද වී 1995 මාර්තුවේ දී මාධ්‍යවාදී තේරාල කොමියුතිස්ට් පක්ෂය ලෙස තමන් යලි නම් කර ගත්තේ ය. එම සංවිධානය 1996 පෙරවාරියේ දී රජාන්ත්‍රවට එරෙහිව සන්නද්ධ අරගලය් දියත් කළේ ය. එහි දාශ්විවාදය පදනම් වූයේ මාධ්‍යවාදයේ ද ස්වෝත්තමවාදී ලෙස ඉන්දියාව හෙලා දැකීම සමග කැලතුනු තේරාල ජාතිකවාදයේ ද සාරසංග්‍රහවාදී මූළුනයක් මත ය.

මාධ්‍යවාදීයේ, තේරාල හමුදාවට එරෙහි ලේ වැකි යුද්ධයක් සඳහා තරුනයන් බලවා ගනිමින්, දරුකාවට පත් ගම්බද ප්‍රදේශ තුළ අනුගාමිකත්වයක් දිනා ගැනීමට සමත් වූ අතර එම යුද්ධය ජ්‍යෙෂ්ඨ 13,000ක් පමණ බිජි ගන්ට ඇතුළි තක්සේරු කෙරේ. සිය බලය පවත්වා ගෙන යනු පිනිස, අතිශයින් ම ක්‍රිය විධිකුම යොදා ගැනීමට සිපිඥින්(එම්) පැකිලුන් නැත. කෙසේ වෙතත්, පක්ෂය, කත්මන්ත්‍රි වැනි ප්‍රධාන නාගරික මධ්‍යස්ථාන තුළ මොන යම් හෝ සැලකිය යුතු සහයෝගී පදනමක් දිනා ගැනීමට සමත් නොවුනු අතර, රුතුට එරෙහිව මේ වසරේ පැන නැගී මහජන විරෝධතා ක්‍රියාදාමය තුළ දී තත්‍ය ලෙස ම පසෙකට වී බලා සිටියේ ය.

ප්‍රධාන දේශපාලන ප්‍රවාහයට යලි පැමිනිමේ විධික්‍රමයක් සෙවීමෙහි ලා සිපිඥින්(එම්) වඩා වඩා යෙදී ගෙන ඇති. බුෂ් පාලනාධිකාරය සිය තුස්ත විරෝධී යුද්ධය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් පසුව උත්සන්න කෙරුනු පිචිනයට තේරාල මාධ්‍යවාදීන් ඔවුන්ගේ තුස්තවාදී සංවිධාන ලැයිස්තුවට එකතු කිරීම ඇතුළත් වූ අතර තේරාල හමුදාවට අවි ආයුධ හා සහයෝගය සැපයීම ද ආරම්භ කෙරුනි. ඉන්දියානු ආන්ත්‍රිවේ වකු සහයෝගය යටතේ, ප්‍රවන්ඩ සහ සෙසු මාධ්‍යවාදී නායකයේ පසු ගිය නොවැම්බරයේ දී තව දිල්ලියට ගොස් ගයන්න්ද රුතුට එරෙහි එකාබද්ධ අරගලයක් සඳහා විපාරුණුවික පක්ෂ හතේ සන්ධානය සමග ගිවිසුමකට එලුම්භ.

ඉන්දියානු ආන්ත්‍රිවට එවන් ගිවිසුමක් තුළ නිශ්චිත නිහිත ස්වාර්ථයන් පැවතුනි. තේරාලය තුළ ඉන්දියානු ආනුභාවය පවත්වා ගෙන යාම මෙන් ම, ගිවිසුම, ඉන්දියාව තුළ ගොවී ජන ගරීල්ලා ප්‍රවනතාවන්ට ද එම මාවත ම ගන්නා ලෙස දිරිගැන්වීමෙහි ලා ප්‍රයෝගනවත් ප්‍රර්වාදර්යයක් සැපයී ය. දැක එකහමාරක්

තිස්සේ ඉන්දියාව තුළ ක්‍රියාවට දමා ඇති වෙළඳ පොල ප්‍රතිසංස්කරන, සමාජ හේදයන් ගැහුරු කොට රටේ දැන ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ග්‍රාමීය දුරින් අතර අසහනය වර්ධනය වීමට තුළු දී ඇත.

යෙන්න්ද රුතුට පසු බැසීමට බල කිරීමෙහි ලා ඉන්දියාවේ හස්තය ද ක්‍රියාත්මක විය. අප්‍රේල් අග පැවති විශේෂ කැබේනට රෙස්වීමක් පසුව, ඉන්දියානු අගමැති මන්මොහන් සිං, සිය බලත්ල අතහැර පාර්ලිමේන්තුව යලි පිහිටුවන ලෙස රුතුට බලගත පනිවිධියක් දෙනු පිනිස තම විශේෂ තියෝර්ත කරන් සිං කත්මන්ත්‍රි තුළ තුළ භතරක සංවාරයක් පසුව ය. මාධ්‍යවාදීන් සමග මැත්‍ර ම ගිවිසුම ඇති කර ගත්තේ, සිං සහ සෙසු නායකයන් සමග සාකච්ඡා කරනු පිනිස කොයිරාල ඉන්දියාවට කළ දින හතරක සංවාරයක් පසුව ය. තව දිල්ලිය, එ.ජ. බොලර් මිලයන 218ක ආර්ථික ආධාර පැකිශ්‍යයක් පොරොන්දු වෙමින්, සිපිඥින්(එම්) සමග අන්තර්-වාර ආන්ත්‍රිවක් පිළිබඳ යෝජනාවට සිය ආයිරවාදය පැහැදිලිව ම ලබා දුන්නේ ය.

කෙසේ වෙතත්, ඉන්දියානු ආන්ත්‍රිව පැහැදිලි කළේ, මාධ්‍යවාදීන් සිය සන්නද්ධ අරගලය නිසැකව ම අතහැර දමා පාර්ලිමේන්තු කරලය තුළ සේරානයක් හාර ගත යුතු බව සි. කොයිරාලගේ සංවාරය තුළ දී, ඉන්දියානු විදේශ අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රකාශකයෙක් මාධ්‍යවලට මෙසේ පැවසී ය: “අපි සාම ප්‍රයත්තයට සහාය දෙන්නෙමු. එහෙත් මාධ්‍යවාදීන් ප්‍රවන්ත්වීවය අතහැර බහු පාක්ෂික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ විනය පිළිගත යුතු ය.” ඉන්දියාවේ ජාතික ආරක්ෂක උපදේශක උපදේශක එම්.කේ. නාරායනන්, සිපිඥින්(එම්) තිරුයුද කිරීමේ අවශ්‍යතාව කොයිරාල සමග මතු කළ බව ද වාර්තා විය.

ආන්ත්‍රිව තුළට මාධ්‍යවාදීන් මොන යම් ආකාරයක්න් හේද ඇතුළු කර ගැනීමකට කිලින් විරැද්ධ වී සිටි බුෂ් පාලනාධිකාරය, රේත් වඩා තියුනු වී තිබේ. එක්සත් ජනපද තානාපති එශ්මස මොරියාට පසු ගිය සතියේ කත්මන්ත්‍රි තුළ පැවති යුද්ධය උත්සවයක දී කියා සිටියේ, වොශිංචනය තව මත් සිපිඥින්(එම්) තුස්තවාදී සංවිධානයක් ලෙස සලකන බව සි. “මාධ්‍යවාදීන්ට හේද ඔවුන් ඇතුළත් ආන්ත්‍රිවකට මොන යම් ආකාරයක්න් හේද අප උදව් උපකාර කිරීමට පෙර මුවන් සිය ක්‍රියාකාලය ප්‍රයත්තය වෙනස් කර ගත යුතු ය.” යැයි මුහු පැවසී ය. එක්සත් ජනපදය තේරාලයේ විශාලතම ආධාර ප්‍රතිපාදකයන්ගේ එක් අයෙකි.

මාධ්‍යවාදීන් සිය අතිත අධිරාජ්‍ය විරෝධී ප්‍රවානම් විසි කර දැමීම සැදානුම් බවට දැනටමත් ඇතුවුම් පවතී. එසියා වයිම්ස මන්ලයින් සමග පැවති සම්මුඛ සාකච්ඡාවක දී ජේජ්ජ් සිපිඥින්(එම්) නායක දේව් ගුරාං කියා සිටියේ, ඉඩම් හා සෙසු දේපාලවල ප්‍රදායික අයිතිය අහේසි කිරීම සිය පක්ෂයේ පිළිවෙත බවට පවත්නා කටකතාවේ කිසිදු සත්‍යයක් නැති බව සි.

නේපාලය ලේකකේ දුප්තත්ම රටවලින් එකකි. ජනගහනයෙන් සියයට 40ක් පමණ දරුදකා රේඛාවෙන් පහළ ජ්වත් වන බවට තක්සේරු කෙරේ. ආන්ත්‍රික ජාතික ජ්වන මට්ටම් සමික්ෂණයට අනුව, දශ ලක්ෂයකට අධික නේපාල ලැබූ ලො ගුම්කයන් ලෙස කමුරනා අතර ඔවුන්ගෙන් 127,000ක් වඩාත් ම නරක ම සුරුකැමී කොන්දේසිවලට යටත් කෙරේ. සෞඛ්‍ය,

අධ්‍යාපනය සහ සේසු මූලික සේවාවන් රටේ බොහෝ
කොටස්වල කිසිසේත් ම නොපවතින තරම් ය. මෙම
භයාකර කොන්දේසි අහෝසි කරනවා වෙනුවට,
නේපාලය ලාභ ගැරීමට් විවෘත කිරීම සමාජ අර්බුදය
තව දුරටත් උත්සන්න කරනු ඇත.

ආන්ත්‍රිකව එකතු වීම මගින්, මාධ්‍යාධින් කරන්ව
යන්නේ, ගිණු සම්පන්න ජීවන කොන්දේසි හා මූලික
ප්‍රජාතන්ත්‍ර අධිකින් ඉල්ලුම්ත් වැඩ කරන ජනතාවගේ
ස්ථර වෙතින් නොවැලැක්විය හැකි ලෙස ම මත් වනු
ඇති විරැදුෂ්‍යවය පාලනය කිරීම හා මැඩිම පිහිස
පාලක පත්තියට සහයෝගය දීම යි.